

Persbericht Rekenkamer Oost-Nederland

Embargo 12 april 10:00 uur

Financieel toezicht gemeenten en gemeenschappelijke regelingen

Deventer, 7 april 2017

In 2013 onderzocht de Rekenkamer Oost-Nederland hoe de provincies Gelderland en Overijssel hun rol als toezichthouder op de gemeentefinanciën invullen. We concludeerden dat deze provincies het doel van financieel toezicht behaalden en gaven een aantal overwegingen mee om een meer betekenisvolle invulling te geven aan deze taak. Dit jaar blikten we terug op de opvolging van deze overwegingen. Beide provincies zijn actief aan de slag gegaan met de overwegingen die door Provinciale Staten zijn overgenomen. Bij een enkele overweging is nog verbetering mogelijk. De Rekenkamer Oost-Nederland keek ook naar het toezicht op gemeenschappelijke regelingen. De meest opvallende constatering is dat, in tegenstelling tot de verwachting, het aantal en de financiële omvang van gemeenschappelijke regelingen niet is toegenomen door de decentralisaties in het sociale domein. Dit zegt echter niets over de complexiteit waar de toezichthouder bij zijn taak mee te maken krijgt, deze neemt namelijk wel toe.

Met financieel toezicht wil de provincie voorkomen dat gemeenten een beroep doen op artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet en extra geld krijgen uit het Gemeentefonds ten koste van andere gemeenten. Uit onderzoek van de Rekenkamer Oost-Nederland in 2013 bleek dat de provincies Overijssel en Gelderland dit doel behaalden. Om een meer betekenisvolle invulling te geven aan haar taak als toezichthouder gaven we destijds een aantal overwegingen mee. In de reacties van de Colleges van Gedeputeerde Staten (GS) Overijssel en Gelderland op het onderzoek zijn vergelijkbare kanttekeningen geplaatst bij de overwegingen: GS vinden het onwenselijk om als adviseur op te treden en houden vast aan het uitgangspunt dat toezicht gebaseerd is op openbare informatie. Provinciale Staten (PS) van de provincie Overijssel namen bijna alle overwegingen over. In Gelderland werd een aantal overwegingen niet overgenomen, maar voor kennisgeving aangenomen. De Rekenkamer heeft gekeken naar de opvolging van de overgenomen overwegingen. We constateren dat beide provincies hier actief mee aan de slag zijn gegaan. Zo worden PS op verschillende manieren actiever geïnformeerd door GS, zijn er databanken met financiële informatie over gemeenten opgezet/uitgebreid en worden gemeenteraden pro-actiever geïnformeerd. Bij een enkele overweging is nog een verbetering mogelijk. In beide provincies betreft dit de evaluatie van de mate waarin het toezicht erin slaagt problemen tijdig te signaleren.

Naast de opvolging van de overwegingen onderzocht de Rekenkamer ook het financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen (GR-en). Beide provincies hebben GR-en waar zij toezicht op moeten houden in beeld en houden risicogericht toezicht. De provincie Gelderland had tot 2015 weinig aandacht voor het toezicht op GR-en. Dit had te maken met de verwachting dat het toezicht niet langer door de provincies zou worden uitgevoerd. De provincies hebben de afgelopen jaren het toezicht geïntensiveerd al valt wel op dat Overijssel aanzienlijk meer capaciteit besteed aan het toezicht op GR-en dan Gelderland.

De meest opvallende constatering is dat het aantal en de financiële omvang van GR-en gelijk blijft of zelfs iets afneemt. Terwijl de verwachting was dat door de decentralisaties in het sociale domein dit zou toenemen. Het beeld op totaal niveau vertelt echter weinig over de dynamiek die er onder ligt. De Rekenkamer constateert dat de complexiteit bij GR-en toeneemt en dat dit gevolgen heeft voor de toezichthouder. In Gelderland bevelen we daarom aan te bezien of er voldoende capaciteit beschikbaar is voor het toezicht op GR-en. Ook zijn er bij beide provincies mogelijkheden om gemeenteraden actiever te informeren over de resultaten van het toezicht op GR-en.

Kengetallen financieel toezicht Overijssel en Gelderland

Financieel toezicht	Overijssel	Gelderland
Aantal gemeenten	25	54
Gemeenten onder preventief toezicht	1	2*
Aantal GR-en	20	47
GR-en onder preventief toezicht	-	-

* Betreft 2 gemeenten die in 2018 samengaan waardoor ze automatisch onder preventief toezicht vallen.

Contact

Voor vragen over dit persbericht kunt u contact opnemen met de voorzitter van de Rekenkamer Oost-Nederland, de heer Mekeel: 06-11794392 of met de secretaris-directeur, mevrouw Mathijssen via 0570-665800. Het onderzoeksplan is te downloaden van onze website www.rekenkameroost.nl. Daar treft u ook meer informatie aan over de organisatie en de werkwijze van de Rekenkamer Oost-Nederland.

Over de Rekenkamer Oost-Nederland

De Rekenkamer Oost-Nederland is de rekenkamer voor de provincies Gelderland en Overijssel. Wij doen onafhankelijk onderzoek naar de uitvoering van het provinciaal beleid. De onderzoeksrapporten zijn openbaar en worden behandeld in de vergaderingen van Provinciale Staten. Provinciale Staten besluiten vervolgens wat er met de conclusies en aanbevelingen gedaan wordt. Op deze wijze draagt de Rekenkamer Oost-Nederland bij aan de kwaliteit van het provinciaal bestuur en aan het vergroten van de publieke verantwoording.